

skete et saakaldt run paa dem, stod de og kunde ikke opfylde deres Forpligtelser og maatte derigennem give Befolkningen en Forestilling om, at der i det hele taget var something rotten ved dansk Bankvæsen. Efter at vi har faaet en saa alvorlig Lære, skulde man synes, det var ganske selvfølgelig, at Lovgivningsmagten, naar den skred til at ordne disse Forhold, tog sig disse Erfaringer ad notam og greb denne Lejlighed til at sørge for, at noget saadant ikke mere kunde ske. I saa Henseende vil imidlertid Lovforslagets Regel være fuldkommen ubetryggende, der vil derefter kunne gentage sig akkurat det samme, som skete i 1908. Hvad er i det hele taget det for en Regel, at naar det kniber med en Bank, naar den af en eller anden, maaske ganske urigtig Grund, fordi der udsprede falske Rygter om den o. s. v., bliver Genstand for Mistillid og for et run, at saa skal den kunne klare sig blot derigennem, at den samler sine Kreditforeningsobligationer sammen — for det er jo væsentlig dem, der er Tale om —, gaar op i Nationalbanken og laaner paa dem? Det er den eneste virkelige Betryggelse, der er efter Lovforslaget, som det foreligger. Det er den Knage, hvorpaa alt dansk Bankvæsens Soliditet efter Lovforslaget er blevet hæftet. Men sæt, det nu træffer sig saa nederdrægtig uheldigt — og det er jo det betegnende ved Kriser, at det træffer sig næsten altid saa nederdrægtig uheldigt —, at Nationalbanken i det paagældende Øjeblik er haardt spændt for, at den har udnyttet sin Seddelstedelsesret til sidste Grænse, hvorledes vil den saa være i Stand til at belaae disse Papirer? Lad os tænke os, at denne Panik begynder med at ramme en af de smaa Banker og derefter forplanter sig til en af de større. Vi ved alle, at dette ikke er et rent Tankeeksperiment, alle vi, der har gennemlevet Krisen i 1908, ved, at det var paa et hængende Haar — det var derfor Bankerne og Regeringen traadte sammen en Søndag, det var saa heldigt, at der kom en Søndag imellem —, at Publikums Forskrækkelse havde ført til, at efter at man havde stormet Detailhandlerbanken, vilde Privatbanken, Landmandsbanken eller en af de andre større Banker være blevet den næste i Rækken. Og sæt nu, at en saadan Bank ikke i Øjeblikket kan klare sig! Saa gaar det altsaa videre, og saa har vi med andre Ord ganske det samme, som, pudsigt nok, skete til Belæring for Danmark og det øvrige Europa i New York i Efteraaret 1907, men — maa jeg tilføje — som man aldeles ikke tog Lære af herhjemme, hvor man jo

i det hele har en hellig Foragt for at lære af de Erfaringer, der indhøstes i Udlandet.

Dette System, hvorefter en Banks Likviditet skulde være betrygget derigennem, at den blot har Papirer — jeg nævner altsaa som det mest fremragende Eksempel Kreditforeningsobligationer —, som den kan gaa op og belaae i Nationalbanken, er det tyske System. Her i Landet elsker man jo alt, hvad der er tysk, og det er da ogsaa ganske naturligt, at man indretter sine Banker efter tysk Mønster — var i alt Fald naturligt, det er maaske mindre naturligt nu, efter at det tyske Bankvæsen gennem Krigen og de Erfaringer, vi har høstet under Krigen, har vist sig paa ingen Maade at være paa Højde med det engelske. Netop i 1907, under den amerikanske Krise, viste det sig, hvor fortræffeligt det engelske og hvor daarligt det tyske Banksystem var. I Tyskland har man ikke Kreditforeningsobligationer i den Forstand, eller rettere sagt man har dem, men de spiller ikke den Rolle som her. Derfor gaar man dér frem paa anden Maade, de Banker, som kommer ud for et run, lader deres Veksler rediskontere i Rigsbanken. Da nu Krisen i New York 1907 brød ud, blev der stor Efterspørgsel efter rede Penge, og Følgen deraf var — jeg skal ikke gaa nærmere ind paa en Skildring af hvorledes —, at der ogsaa blev rettet meget betydelige Krav til Tyskland, som paa mange Maader var stærkt engageret paa det amerikanske Marked. De store tyske Banker maatte ty til Rigsbanken, og der skete altsaa dette, at Rigsbanken vel var i Stand til at opfylde Kravene, men kun ved at gaa til den alleryderste Grænse af sin Seddelstedelsesret, og paa et hængende Haar nær var den geraadet i stor Forlegenhed, og det til Trods for, at Rigsbanken paa samme Maade som de øvrige europæiske Banker satte Diskontoen skarpt i Vejret for derigennem at modvirke den Pengeflytning, der skete som Følge af de amerikanske Pengekrav. Hvorledes gik det nu i England? Det gik saaledes, at Bank of England naturligvis ogsaa greb til en Diskontoforhøjelse, om end en langt mindre, og i øvrigt overlod Pengemarkedet til sig selv, som det er god britisk Skik, og som det efter Resultatet af den Kommission, der er nedsat i England, vil vedblive at være god britisk Skik. Dér har nemlig Bank of England saa at sige opdraget de store Banker til, at de ligesom Gæslinger kan passe sig selv, at de skal kunne være likvide og staa paa egne Ben under vanskelige Forhold og altsaa kunne